

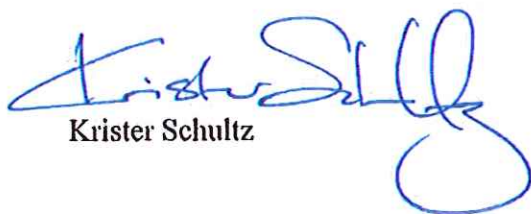
Kristina Lindberg
Miljö och teknik
Telefon: 08-508 264 91
kristina.lindberg@stockholm.se

Till
KF/KS
Stadsbyggnads- och idrottsroteln

Remiss av Statens geotekniska instituts rapport ”Effektivare markbyggande”, KS dnr 001-180/2013.

Kontorsyttrande – svar på remiss

Exploateringskontoret besvarar kommunstyrelsens remiss av Statens geotekniska instituts rapport enligt följande.

Krister Schultz

Marita Anheim

Bakgrund

Statens geotekniska institut (SGI) har i regleringsbrev för 2012 fått i uppdrag att utarbeta en handlingsplan för myndighetens arbete för effektivare markbyggande. Utredningen har utförts under 2012 och den redovisades till Regeringskansliet (Socialdepartementet) den 11 januari 2013.

Förslaget till handlingsplan redovisar konkreta åtgärder och strategiska satsningar för ökad effektivitet i markbyggandet. Med markbyggande avses alla typer av geotekniskt relaterade arbeten. Med effektivare avses ett resurs-, tids- och kostnadseffektivare markbyggande med bibehållen eller ökad kvalitet och säkerhet och/eller minskad påverkan på miljö och klimat.

Enligt SGI pekar genomförda bedömningar på att en minskning av de geotekniskt relaterade skadekostnaderna i bygginvesteringar av fastigheter och anläggningar med 10 procent, skulle innebära en årlig samhällsbesparing på nära en miljard kronor. De största skadeorsakerna rör bristande kunskap, bristande geoinformation och brister i

beslutsprocesserna.

Ett förslag till handlingsplan för SGI:s arbete med att effektivisera byggprocessen har upprättats med fokus på konkreta förslag på åtgärder för de kommande fyra åren, 2013-2016. Handlingsplanen bygger på SGI:s nuvarande arbete och samlade erfarenhet samt på en särskild utredningsinsats under året, med omfattande kontakter och diskussioner med andra myndigheter och branschföreträdare.

Delmål för att uppnå den övergripande målsättningen effektivare markbyggande är att:

- Öka säkerheten för att minska risker och skador på människor, miljö och egendom.
- Minska miljö- och klimatpåverkan.
- Uppnå rätt kvalitet inom markbyggandet.
- Öka produktiviteten och minska kostnaderna.

Förslaget till handlingsplan innefattar 11 förslag på åtgärder inom 4 olika områden. Vissa av förslagen är avgiftsfinansierade medan andra görs inom ramen för befintligt anslag eller har behov av anslagstillskott. De olika åtgärderna som föreslås är:

- **Geotekniskt stöd i byggprocessen**
  - Geoteknisk sektorsportal (finansiering inom befintligt anslag)
  - Geokalkylsystem för planering och kostnadsbedömning (behov av anslagstillskott)
  - Geotekniskt stöd i bygglovsärenden (finansiering genom avgifter)
  - Geotekniskt expertstöd (finansiering genom avgifter)
- **Lärande i byggprocessen**
  - Lärande granskning i byggprojekt – Markbyggnadskommission (behov av anslagstillskott)
  - Utredning av dolda fel (behov av anslagstillskott)
- **Forskning och utveckling**
  - Förstärkt forskning och utveckling (behov av anslagstillskott)
  - FoU i stora infrastrukturprojekt (behov av anslagstillskott)

- **Kunskapsförmedling och erfarenhetsåterföring**
  - Implementering av FoU-resultat: Upprättande av Vägledning (finansiering inom befintligt anslag)
  - Riktade insatser; kunskapsförmedling till myndigheter och branschen (finansiering inom befintligt anslag för insatser riktade mot myndigheter och kommuner, avgiftsfinansierat för övriga)
  - Nätverk för effektivare byggande (behov av anslagstillskott)

Kontorets synpunkter

Generellt om handlingsplanen

Kontoret ställer sig positiv till de ambitioner som handlingsplanen ger uttryck för när det gäller effektivt markbyggande. Inom Stockholms stad finns för närvarande ett mycket högt tryck inom markbyggnadsområdet. Staden avser att till år 2030 planera för och bygga ca 100 000 bostäder. Mot bakgrund av detta ser kontoret ett ökat behov av åtgärder för ett effektivt markbyggande, ett behov som omfattar alla skeden från planering till byggande liksom erfarenhetsåterföring. De åtgärder som handlingsplanen föreslår; konkreta åtgärder och strategiska satsningar, anser kontoret vara av stor vikt för den kommande utvecklingen inom staden.

Förutsättningen att åtgärderna ska få genomslag i stadens förvaltningar och bolag är att de ytterligare förtydligas och kommuniceras väl.

Geoteknisk sektorsportal

Det är uppenbart att stora besparingar kan göras genom att tillgängliggöra geotekniska data från tidigare utförda undersökningar. Dessa data kan användas som komplement till planerade undersökningar, vilket kan leda till lägre undersökningskostnader. Geotekniska data som används i tidiga skeden kan även bidra till ett bättre planeringsunderlag, rätt dimensionerade geokonstruktioner liksom färre skador i driftskedet.

Stockholms stad utvecklar för närvarande en databas för geotekniska utredningar som syftar till att tillgängliggöra geotekniska undersökningar för myndigheter, byggherrar, konsulter och allmänhet. Förutsättningen för att material levereras till databasen är att det finns ett avtal eller beställning som upprättats mellan byggherrar respektive geotekniska konsulter.

En geoteknisk sektorsportal är en positiv utveckling i syfte att tillgängliggöra geotekniska data. I de fall där leverantören är en myndighet bör leveransrutinerna kunna säkras. Hur leveranser ska ske till portalen från övriga aktörer behöver tydliggöras eftersom relationen beställare – leverantör saknas och därmed intresset för att dela med sig av det geotekniska materialet.

Geokalkylsystem för planering och kostnadsbedömning

I Stockholm ser kontoret ökande kostnader i samband med att markbyggnationer i områden med svåra eller komplexa markförhållanden blir allt vanligare. Ett kalkylredskap för geotekniska förhållanden som kan användas i tidiga skeden för kostnadsbedömning ser kontoret som en positiv utveckling och en möjlighet att både bedöma och styra kostnader på ett bättre sätt.

Forskning och utveckling

Ett snabbt växande samhällsproblem utgörs av schaktmassehantering. Transport av jord- och schaktmassor utgör i dag 50 % av samhällets alla transporter. I storstadsregionerna blir detta ett allt tydligare problem, särskilt med avseende på framkomlighet, miljö- och hållbarhetsaspekter. När det gäller masshantering ser kontoret behov av ökade insatser för effektiv (miljömässig och ekonomisk) återanvändning. Det är önskvärt att den forskning och utveckling som beskrivs i handlingsplanen verkar för en mer effektiv hantering av markbyggnadsmaterial.

Riktade insatser; kunskapsförmedling till myndigheter och branschen

I ett växande Stockholm är det av stor vikt att kunskap tas tillvara och vidareförmedlas. Stora besparingar, t.ex. i form av minskade driftskostnader, kan göras om man redan i planprocessen tar hänsyn till de geotekniska förhållandena. Kunskapsförmedling i seminarieform eller genom kurser ser kontoret som en bra form av kunskapsöverföring som även kan fungera som en mötesplattform för aktörer inom området.

Nätverk för effektivare byggande

En samverkan mellan myndigheter, kommuner, SKL, branschorganisationer, byggherrar, konsulter, entreprenörer och FoU-aktörer är en förutsättning för ett effektivare markbyggnande. Kontoret bedömer att det finns synergieffekter av en sådan samverkan som både kan utveckla och effektivisera markbyggnandet, både på kort och lång sikt.

Slut